

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát
Koperníkova 26, 301 00 Plzeň**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIP-227/25-P
Sp. zn. ČŠIP-S-61/25-P

Název	Základní škola Klatovy, Čapkova ul.126
Sídlo	Čapkova 126, Klatovy V, 339 01 Klatovy
E-mail	zscapkova@investtel.cz
IČO	70 825 912
Identifikátor	600 068 633
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PaedDr. Dana Martinková
Zřizovatel	Město Klatovy
Místo inspekční činnosti	Čapkova 126, Klatovy
Inspekční činnost na místě	25. 2. 2025 – 28. 2. 2025

Inspekční činnost byla zahájena doručením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Právnícká osoba (dále „subjekt“ nebo „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny.

K datu inspekční činnosti se v 19 třídách základní školy (dále také „ZŠ“) vzdělávalo celkem 470 žáků, z toho na prvním stupni 242 žáků a na druhém stupni 228 žáků. Škola vykázala 55 žáků s odlišným mateřským jazykem, 58 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále také „SVP“). Podporu žákům v ZŠ poskytuje patnáct asistentů pedagoga. Vzdělávání je realizováno podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále „ŠVP ZV“). Škola je dlouhodobě zapojena do projektu „Škola podporující zdraví“, jehož filozofie prostupuje celou školou.

Zájmové vzdělávání ve školní družině (dále také „ŠD“) probíhá podle školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání s motivačním názvem „Družina Ferdy Mravence“. K pravidelné denní docházce bylo v době inspekce v šesti odděleních ŠD zapsáno 165 žáků. Svoji činnost zaměřuje na relaxační a zájmovou činnost žáků prvního stupně ZŠ.

Školní stravování pro žáky a zaměstnance je zajišťováno vlastní školní jídelnou.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále i „ředitelka“) působí ve své funkci od školního roku 2011/2012. Vzdělává se v potřebných oblastech a zajišťuje další vzdělávání pro pedagogické pracovníky. Ve vnitřních předpisech jsou nastavená jasná pravidla pro chod školy, přenos informací mezi aktéry vzdělávání je funkční. Koncepce rozvoje školy je přehledná, zahrnuje všechny důležité oblasti, je s ní seznámen pedagogický sbor a její plnění je pravidelně vyhodnocováno. Při řízení spolupracuje se svými zástupci. Poradním orgánem vedení je pedagogická rada, do širšího vedení základní školy jsou zapojeni také členové školního poradenského pracoviště a vedoucí vychovatelka zájmového vzdělávání. Ředitelka prokazuje dobré manažerské dovednosti, se svými kolegy udržuje otevřenou respektující komunikaci, cíleně podporuje pozitivní pracovní prostředí.

Pedagogický sbor v ZŠ i ŠD byl v době inspekční činnosti téměř plně kvalifikovaný. Dlouhodobý plán dalšího vzdělávání pedagogů a plánování po jednotlivých školních rocích je sestavován na základě podnětů pedagogů, jejich požadavků a dle nabídky vzdělávacích akcí. Vychází z výsledků hospitační činnosti a z podnětů některých metodických orgánů. Přínos dalšího vzdělávání pedagogů je systematicky vyhodnocován.

Na základě plánu hospitační činnosti vedení školy sleduje a vyhodnocuje kvalitu výuky v ZŠ, ve ŠD totéž činí ředitelka s vedoucí zájmového vzdělávání. O vstupech do výuky jsou vedeny strukturované písemné záznamy, v závěrech jsou formulována doporučení pro zlepšení, která vedou k odstranění zjištěných negativ a k navazujícímu sledování dopadu přijatých opatření.

Činnost školního poradenského pracoviště řídí a koordinuje zkušená výchovná poradkyně. Dále do něj patří školní metodička prevence, která je zároveň zástupkyní ředitelky pro první stupeň, kariérová poradkyně, školní psycholožka, školní speciální pedagožka, sociální pedagožka a koordinátorka podpory nadání. Celý tým se pravidelně jednou týdně schází k řešení aktuálně vzniklých problémů, jednotně přistupuje k podpoře žáků a jejich zákonných zástupců a o své činnosti průběžně informuje vedení školy i ostatní pedagogy.

Škola vytváří nadstandartní podmínky pro nadané žáky. Pro žáky třetího až pátého ročníku slouží tzv. barevné hodiny. Jsou to dvě hodiny výuky týdně navíc (českého jazyka a matematiky), během kterých jsou žáci napříč ročníkem rozděleni do skupin podle individuálních dovedností. Další aktivitou je výuka angličtiny od třetího ročníku. Žáci jednotlivých ročníků jsou dále rozděleni do tří skupin podle komunikačních schopností. Tento trend plynule navazuje „barevnými hodinami“ v rámci českého jazyka, matematiky

a cizích jazyků také na druhém stupni ZŠ. Skupiny jsou, nejčastěji na počátku školního roku, propustné a žáci mohou být na základě zhodnocení učitelem přeřazeni do skupiny, ve které budou lépe prospívat. Velký ohlas mají také tzv. „barevné semináře“, kterých se mohou zúčastnit žáci všech ročníků školy a jsou organizovány na různá témata vyučujícími školy.

Více zdroje financování a aktivní zapojení do projektů umožňuje úspěšně realizovat školní vzdělávací programy. Ředitelka účelně hospodář s finančními prostředky, které využívá pro realizaci strategických oblastí rozvoje školy, např. rekonstrukce učebny informatiky nebo učebny robotiky a mechatiky v tomto školním roce.

Škola disponuje dostatečným materiálním vybavením, které odpovídá potřebám vzdělávání stanoveným ŠVP. Je vybavena na potřebné úrovni učebními pomůckami a prostředky ICT. To umožňuje efektivně podporovat žáky v jejich vzdělávání a rozvíjet jejich digitální kompetence. Vzdělávání probíhá v esteticky upraveném a podnětném prostředí, které podporuje příjemnou a otevřenou komunikaci mezi žáky a učiteli. Učitelé mohou pro vzdělávání svých žáků využívat tablety, počítačovou učebnu, knihovnu s dostatečným množstvím knih, sál pohybové výchovy, cvičný byt s kuchyňkou a sportovní areál tvořený sportovní halou a venkovním hřištěm. Mimo vyučování může být areál využíván širokou veřejností za úplatu. ŠD je vybavena dostatkem stolních her, stavebnic, pomůcek k námětovým hrám, sportovního náčiní, výtvarných potřeb, dětských časopisů, knih a encyklopedií, ke své činnosti využívá i další prostory školy.

Školní stravování přispívá k rozvoji zdravých stravovacích návyků a je pro žáky zajištěno ve školní jídelně, kde je umožněn výběr ze čtyř jídel. Škola je dlouhodobě zapojena do projektu podporujícího zdraví.

Budovy školy byly v době inspekční činnosti zabezpečeny proti vniknutí a pohybu cizích osob. Škola systematicky vytváří vhodné podmínky pro zajištění psychického i fyzického bezpečí žáků. K úrazům dochází převážně při sportovních či pohybových aktivitách žáků, škola se úrazovostí zabývá, čtvrtletně úrazy vyhodnocuje a provádí opětovné poučení žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výuka v hospitovaných hodinách na prvním stupni byla velmi dobře připravená, cíleně volené činnosti na sebe plynule navazovaly a vedly k efektivnímu využití času. Společným rysem všech hodnocených vyučovacích hodin byla příznivá pracovní atmosféra spočívající ve vstřícném vztahu vyučujících k žákům, vzájemné toleranci a aktivním zapojování žáků. Většina vyučovacích hodin byla metodicky a organizačně pestrá, byly uplatňovány vhodné metody podporující soustředění žáků a efektivitu učebního procesu zvyšovala potřebná názornost. Žáci zodpovědně plnili zadané úkoly a dodržovali nastavená pravidla. Vyučující kombinovali frontální výuku s řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků, často uplatňovali kooperaci při skupinové práci i párové práci. Při řešení problémových úloh účelně využívali dříve nabyté vědomosti a znalosti, což podporovalo jejich schopnost komunikovat, spolupracovat a propojovat teoretické poznatky s reálným životem. Učivo bylo probíráno v souvislostech, nechybělo zařazení mezipředmětových vztahů a praktických příkladů z praxe. V hodinách českého jazyka učitelé využívali didaktické hry s názornými pomůckami, skupinové aktivity a didaktickou techniku, efektivně spolupracovali s asistenty pedagoga. V přírodovědě byla využita badatelská výuka s prvky vrstevnického učení a metodami rozvíjejícími kritické myšlení. V hudební výchově byly pro nácvik písní využity rytmičné nástroje, práce ve dvojicích a didaktické hry zaměřené na rytmus a dynamiku. Do všech aktivit byli zapojeni i žáci se SVP či tělesným postižením. Cíle hodin byly žákům zřejmé a odpovídaly ŠVP i věkové struktuře žáků, jen výjimečně zohledňovaly jejich

studijní potenciál. Žákům se SVP byla věnována dostatečná pozornost, měli přiměřený čas k vypracování úkolů a individuální péči od asistentů pedagoga. Učitelé a asistenti pedagoga přistupovali k žákům respektujícím způsobem, vyjadřovali pozitivní očekávání směrem k jejich výkonům a podporovali prosociální vztahy ve třídách.

Ve všech hospitovaných hodinách humanitních předmětů a výchov na druhém stupni žáci dodržovali nastavená pravidla a respektovali pokyny pedagogů. Vyučující byli většinou na hodiny velmi dobře připraveni, využívali vlastní i přejaté pracovní listy, videa, obrázky, mapy atd. Stanovovali cíl hodin s ohledem na potřeby žáků a v závěru hodin jeho splnění společně se žáky vyhodnotili. Žáci byli aktivní, často spontánně diskutovali, argumentovali, především v předmětech výchovného charakteru dostávali přirozený prostor k obhájení svého názoru či postoje. Pedagogové volili různé formy práce se třídou, nejčastěji zařazovali řízený rozhovor a doplňovali jej samostatnou prací. Využívali také skupinovou i párovou práci, v některých případech dokonce v průběhu celé vyučovací hodiny. Žáci tak byli podporováni v komunikativních kompetencích, učili se rozdělit si role v týmu, spolupracovat na zadaných úkolech, prezentovat výsledky společné práce před kolektivem třídy. Střídáním různých činností v průběhu hodiny učitelé udržovali žáky aktivní. Společným znakem většiny sledovaných hodin byla nízká míra diferenciací, neboť učitelé zadávali stejné úkoly celé třídě, a to bez ohledu na různou úroveň schopností a dovedností žáků. Odlišná náročnost byla uplatněna pouze ve vztahu k žákům se SVP. Působení asistentek pedagoga ve třídách bylo účelné, žáci s potřebou podpory byli s jejich pomocí efektivně zapojováni do průběhu vzdělávání. Většina hodin byla velmi dobře organizačně promyšlena. Výjimkou byla pouze jedna ze sledovaných hodin českého jazyka, v níž vyučující využíval neefektivní metody, volil didakticky nevhodné postupy práce, které nepřispívaly k prohlubování znalostí žáků. Zpětnou vazbu ke své práci dostávali žáci vždy, hodnocení několika učitelů mělo formativní charakter. Často bylo uplatněno sebehodnocení i vzájemné hodnocení žáků. Digitální techniku využívali učitelé k prezentačním účelům, poslechu nebo sledování videa, žáci často pracovali se školními tablety a v některých hodinách byli vedeni k práci se zdroji informací, nebo jim vyučující návodně vysvětlovali, jak a kde potřebné informace vyhledávat, ověřovat si jejich pravdivost. V tomto ohledu byla příkladně organizována práce žáků v jedné z hodin českého jazyka, v níž žáci pracovali ve dvojicích, vyhledávali informace, ověřovali jejich relevantnost více způsoby, prezentovali svá zjištění kultivovaným způsobem před třídou. V hodině dějepisu byla sledována příkladná práce s mapou, při níž dvojice plnily úkoly, které prohlubovaly jejich kritické myšlení i čtenářskou gramotnost, vedly je k samostatnému vyhledávání odpovědí i k nutnosti propojovat již známé skutečnosti s novými zjištěními. Vyučující vzbuzovali zájem žáků o probírané téma také díky množstvím zajímavostí z regionu a upevňovali tak jejich vazby k místu, kde žijí.

Výuka cizích jazyků byla v každé hodině dobře strukturovaná s jasně stanovenými cíli. Vyučující vytvářeli příjemné pracovní klima a časté střídání činností podporovalo žákovskou aktivitu. Učitelé kladli důraz na aktivní zapojení žáků, vhodně kombinovali frontální výuku s kooperativními formami. Hodiny byly vedeny převážně v cílovém jazyce, což rozvíjelo komunikační dovednosti žáků. Všichni vyučující byli dobře připraveni a snažili se zapojit všechny žáky do aktivit prostřednictvím efektivních metod, jako je procvičování poslechu, řečové produkce a gramatických konstrukcí. Zajímavé úkoly motivovaly žáky k tvorbě vět a vyhledávání nových slovíček. Hodnocení probíhalo formativně po každé aktivitě, zahrnovalo sebehodnocení i vzájemné hodnocení žáků. V jedné z hospitovaných hodin byla práce s pracovním sešitem a učebnicí využita neefektivně, což omezilo čas pro aktivizující a komunikační aktivity. Ve většině sledovaných hodin nebyla využita práce s informačními zdroji.

Hospitovaná výuka matematiky, informatiky a fyziky probíhala převážně v příznivé komunikativní pracovní atmosféře s bezproblémovými vztahy mezi pedagogy a žáky. Vzdělávací cíle hodin byly stanoveny v souladu se ŠVP a byly plněny, vyučovací čas byl využit bez prodlev. V části hodin převažovala frontální organizační forma výuky, která byla v různé míře střídána se samostatnou prací v pracovních listech nebo sešitech, a v ostatních hodinách byla ve výrazné míře účelně zařazena také skupinová forma žakovských aktivit. Při frontální práci s celou třídou učitelé četnými dotazy a pobídkami aktivizovali žáky ke spolupráci. Při samostatné práci byl částečně využit prostor pro individuální přístup pedagogů k žákům podle jejich potřeb, včetně přínosné role asistentek pedagoga. Diferenciace zadání úkolů podle schopností žáků, popř. možnost individuální volby kognitivní náročnosti úloh, byla v běžných hodinách zařazena jen částečně, za tímto účelem má škola systematicky vyčleněný časový prostor v hodinové dotaci matematiky, tzv. barevné hodiny. Ve všech sledovaných hodinách bylo pedagogy k prezentaci a procvičování učiva využito prostředků ICT, při informatice bylo k výuce základů programování využito i žakovské sady cvičných robotů VEX. Výuka fyziky byla vhodně obohacena demonstračními pokusy, historickými poznámkami, aplikacemi učiva v praktických případech a žakovským laboratorním měřením, kterým byla experimentálně ověřena platnost fyzikálního zákona. Průběžné hodnocení poskytovalo žákům zpětnou vazbu o úspěšnosti jejich činností. Závěrečné hodnocení výuky pedagogem a sebehodnocení žáků bylo zařazeno v menší části sledovaných hodin.

Výuka přírodovědných předmětů se vyznačovala příjemnou a vstřícnou pracovní atmosférou a dobrými materiálními podmínkami. Tyto podmínky však nebyly v některých hodinách dostatečně využity pro větší názornost ani pro vyhledávání informací z různých zdrojů. V hodinách se uplatňovaly různé metody a formy výuky, avšak v některých případech nebyly příliš efektivní. Na začátku hodiny byli žáci seznámeni s tématem, případně s průběhem hodiny, ale s konkrétně formulovaným vzdělávacím cílem se pracovalo jen výjimečně, což vedlo k tomu, že závěrečné hodnocení mělo spíše formální charakter. Mezipředmětové propojení učiva a propojení probíraného učiva s praxí se vyskytovalo pouze v malé míře. Odlišně, velmi zdařile a odborně vedená byla hodina přírodopisu s vysokou mírou názornosti, efektivní skupinovou prací, s aktivním zapojením asistentky pedagoga. Při výuce jsou využívána portfolia, která si žáci tvoří od šestého ročníku.

Pracovní vyučování probíhalo v kvalitně vybavené učebně. Vyučující používal správnou terminologii, jasné zadání a kvalitní názorné ukázky. Žáci byli vedeni k samostatnosti a ke spolupráci. Tímto způsobem se upevňovaly dobré pracovní návyky, rozvoj manuálních dovedností a bezpečné zacházení s nástroji.

Hodiny tělesné výchovy byly kvalitně a efektivně vedené s dobře nastavenými pravidly, motivací žáků k pohybu, názorným a jasným zadáním aktivit. Během hodiny nebo na jejím konci proběhlo hodnocení. Působení pedagogů směřovalo k zdokonalování žáků v herních činnostech při míčových hrách.

Činnosti ŠD jsou úzce propojeny s výchovně-vzdělávacím procesem na ZŠ. Výsledky zájmového vzdělávání směřují k naplňování cílů vzdělávacího programu a smysluplnému trávení volného času žáků, kterým je k dispozici útulné a inspirativní prostředí s vyhovujícím materiálním vybavením. Vychovatelky dokážou účastníky zaujmout, ti se do nabízených aktivit zapojovali s nadšením, které je posilováno vhodnou motivací a průběžným pozitivním hodnocením. Během hospitovaných činností byly cíleně rozvíjeny zejména estetické, sociální a komunikativní kompetence. Patřičný důraz byl kladen také na rozvoj pohybových dovedností, zejména při pobytu venku.

Hodnocení výsledků vzdělávání

V posledních letech se škola zapojila do výběrového zjišťování výsledků žáků, které organizuje Česká školní inspekce (ČŠI). Ve školním roce 2021/2022 byly výsledky žáků devátého ročníku hodnoceny v českém jazyce jako průměrné a v matematice jako nadprůměrné ve srovnání s žáky obdobného typu škol v kraji i celé České republice. V roce 2016/2017 dosáhli žáci devátého ročníku nadprůměrných výsledků v matematice a fyzice a průměrných výsledků v českém jazyce. Porovnáním výsledků vzdělávání devátých ročníků z roku 2012/2013, kdy vykazovali průměrné výsledky nejen v českém jazyce, ale i v matematice, můžeme konstatovat zlepšující se tendence v oblasti matematiky a stabilní úroveň vzdělávání v českém jazyce, která však nevykazuje známky zlepšení.

Pedagogové na prvním stupni sledují vývoj, procesy učení a učební výsledky žáků především na základě klasifikace. Sledování individuálního výkonu žáků je opřeno o kvalitu výstupů ze zadaných úkolů, žákovská portfolia využívá na prvním stupni jen jeden pedagog, chybí tak nástroj pro cílené mapování pokroku jednotlivců pro pedagogickou diagnostiku a nastavování individuálních vzdělávacích cílů. Učitelé poskytovali svým žákům průběžnou zpětnou vazbu, hodnocení ze strany učitelů mělo v několika případech formativní charakter. Ve všech hodinách bylo uplatněno sebehodnocení žáků, výjimečně bylo sledováno vzájemné hodnocení. Závěrečnému shrnutí učiva věnovali učitelé pozornost v různé míře. V některých hodinách bylo formální, ale většinou bylo velmi zdařilé a poskytovalo žákům potřebné zpětnovazební informace o učebním pokroku.

Na druhém stupni základní školy je vzdělávání obecně dobře strukturované a efektivní. Většina vyučujících je dobře připravená a využívají různé metody a formy výuky, jako je řízený rozhovor, samostatná práce a skupinové aktivity. Tyto metody podporují aktivní zapojení žáků a rozvoj jejich komunikativních kompetencí. Žáci jsou vedeni k diskuzím, argumentacím a obhajobě svých názorů, což jim umožňuje rozvíjet kritické myšlení a spolupráci v týmu. Pracovní atmosféra je většinou příznivá a vstřícná, s důrazem na respekt a toleranci. Pedagogové účinně využívají digitální techniku pro prezentační účely a práci se zdroji informací. Hodnocení je často formativní, zahrnuje sebehodnocení i vzájemné hodnocení žáků, což poskytuje žákům zpětnou vazbu o jejich úspěších. Jedním z nedostatků je nízká míra diferenciací úkolů podle individuálních schopností žáků, která je částečně kompenzována speciálními aktivitami, jako jsou tzv. barevné hodiny. Celkově je vzdělávání na druhém stupni dobře organizované, ale existuje prostor pro zlepšení v oblasti diferenciací a využití informačních zdrojů.

Na výchovné poradenství ve škole je kladen velký důraz. Výchovná poradkyně komunikuje se školskými poradenskými pracovišti, vede evidenci žáků s potřebou podpůrných opatření velmi přehledně a poskytuje účinnou metodickou podporu ostatním pedagogům, žákům i jejich zákonným zástupcům v podobě konzultací konkrétních vzdělávacích problémů. Společně s vedením školy řídí také práci týmu asistentů pedagoga. V průběhu sledované výuky probíhala účinná spolupráce asistentů pedagoga s učiteli, žákům byla poskytována potřebná pomoc a podpora. Pedagogové školy jsou vedeni k vyhledávání žáků s potřebou podpory při vzdělávání, s výchovnými obtížemi či žáků ohrožených školním neúspěchem. Sdílejí o nich informace, systém péče je nastaven přehledně a jednotně, smysluplně je zpracována strategie, jak postupovat při poskytování individuální pomoci. Důležitou součástí poradenského týmu je školní speciální pedagožka, která vede předměty speciálně pedagogické péče, především na prvním stupni, dále pomáhá společně se školní psycholožkou při depistáži a diagnostice žáků s potřebou podpory. Vstupují do hodin a monitorují vzdělávací procesy, následně poskytují konzultace konkrétním žákům a jejich zákonným zástupcům. Školní psycholožka se věnuje i žákům s osobními, případně